

VON-INFORMATIE
VON-INFORMATIE
VON-INFORMATIE
VON-INFORMATIE
VON - INFORMATIE

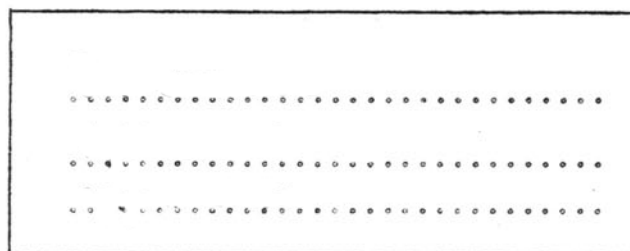
T I J D S C H R I F T

VERSCHIJNT VIJFMAAL
PER JAAR

2^e-JAAR + 3^e
NUMMER : VI 1

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:
HERMAN VAN CAUWENBERGHE
HOORNSTRAAT, 57/G
9710 ZWIJNAARDE

D E P R A K T I J K V A N H E T G E R I C H T E K R I N G G E S P R E K

- A: HET IS MISSCHIEN GOED, DAT WE EERST NOG EVEN EEN PAAR BEGRIPPEN KORT OMSCHRIJVEN. MIJNHEER BOES, "KRINGGESPREK", KUNT U NOG EVEN KORT ZEGGEN, WAT DAT IS?
- B: IK ZOU HET ZO ONDER WOORDEN WILLEN BRENGEN: HET IS EEN OPVOEDINGSSITUATIE, WAARIN KINDEREN MET ELKAAR SPREKEN, WAARBIJ OOK DE ONDERWIJZER AAN DAT GESPREK DEELNEEMT ALS MEDEMENS EN WAARBIJ HIJ ER ALS OPVOEDER TEGELIJK VOOR ZORGT, DAT ER EEN KLIMAAT HEERST IN DE GROEP, DAT HET GESPREK MOGELIJK MAAKT. KINDEREN MOETEN ZICH IN DIE SITUATIE VEILIG KUNNEN VOELEN. MAAR DE ONDERWIJZER MOET DOORDRONGEN ZIJN VAN DE NOTIE, DAT HET MET ELKAAR SPREKEN, HET ELKAAR ONTMOETEN, TOT DE TAKEN VAN DE SCHOOL BEHOORT.
- A: NOG EVEN DE FEITELIJKE SITUATIE IN ZO'N KLAS DAN: NIÉT IN DE RIJEN (ZOALS MEN VAAK NOG VINDT IN DE KLASSEN), MAAR IN EEN KRING. MENEER JANSSEN, OOK HIER NOG EVEN OVER: ER ZIJN NOGAL WAT ONDERWIJZERS, DIE VINDEN DAT HET HELE OMGOOIEN VAN ZO'N KLAS TOT EEN KRING EEN TE GROTE DRUKTE GEEFT. U DOÉT HET ZELF; KUNT U ZICH VOORSTELLEN, DAT MENSEN DAT DENKEN?
- C: JA, DAT KAN IK ME HEEL GOED VOORSTELLEN. DE FEITELIJKE SITUATIE, ZOALS DIE ZICH NU NOG IN DE MEESTE SCHOLEN VOORDOET, IS, DAT ER DRIE SLAGSCHEPEN STAAN IN DE KLAS. DE HELE WEEK STAAN ZE DAAR EN ÉÉN- OF TWEEMAAL IN DE WEEK MOETEN ZE AAN DE KANT. ER MOET IN NO TIME EEN KRING GEFORMEERD WORDEN. DAAR IS MEESTAL GEEN OEFENING AAN VOORAFGEGAAN EN NA ÉÉN OF TWEDE KEREN VERZANDT DAT EN DOET MEN DAT LIEVER NIET MEER. DAT IS ONGELOOFLIJK VEEL WERK EN HET LAWAAI DAT ERMEE GEPAARD GAAT...
- A: HOE LOST U DAT ZELF OP?
- C: JA, DAT IS EEN KWESTIE VAN INRICHTING VAN EEN GROEPSRUIMTE. WANNEER MEN DE KINDEREN IN 6 OF 7 GROEPEN VAN 4 OF 5 KINDEREN ZET, DAN HEEFT MEN AUTOMATISCH EEN RUIMTE IN HET MIDDELEN OPEN EN DAN IS ER NIET ZO ERG VEEL MOEITE VOOR NODIG OM HIER EEN KRING TE FORMEREN, DACHT IK.
- A: GOED. DAN GAAN WE NU OVER TOT HET NIEUWE ONDERWERP: HET GERICHTE KRINGGESPREK. MENEER JANSSEN, ZOU U DAT WILLEN OMSCHRIJVEN?
- C: IN TEGENSTELLING TOT HET VRIJE KRINGGESPREK (HET WOORD VRIJE VERKLAART AL VEEL!), WAARBIJ DE KINDEREN ALLES WAT HUN IN GEDACHTTE KOMT EN ALLES WAT HUN BELANGSTELLING HEEFT, WAAR ZE WILLEN OVER SPREKEN EN ELKAAR OVER WILLEN VRAAGEN, IS HET GERICHTE KRINGGESPREK OBJECTGEBONDEN, ZOU IK WILLEN ZEGGEN. HET IS DOELGERICHTER, ER IS EEN STUDIE AAN VOORAFGEGAAN, EEN BESPREKING, EN HET IS DAAR EEN WEERSLAG VAN.
- A: WAT KAN ER AAN VOORAFGEGAAN ZIJN? MENEER BOES.
- B: IN HET ALGEMEEN INFORMATIE, MAAR WAT GEDETAILLEERDER: EEN SCHOOLRADIO-UITZENDING, EEN SCHOOLTELEVISIE-UITZENDING, EEN INFORMATIELES (OMDAT EEN ONDERWIJZER MEENT, DAT OP EEN BEPAALD MOMENT EEN BEPAALD THEMA AAN DE ORDE MOET KOMEN; HIJ KAN NATUURLIJK NAAR HET LEERPLAN KIJKEN), EEN FILMSTROOK, EEN ACTUELE GEBEURTENIS... EEN DEEL VAN DE INFORMATIE, DIE WE AAN DE KINDEREN WILLEN DOORGEVEN (WANT DAT BLIJFT NATUURLIJK TOCH EEN HEEL BELANGRIJK ASPECT VAN ONS BEZIG ZIJN MET KINDEREN), VRAÀGT EENVOUDIG OM EEN GESPREK DAARNA. VROEGER WERD DAN DE TERM "VERWERKING" GEBRUIKT: JE STOPT ER IETS IN EN ER MOET IETS UIT KOMEN. MAAR ER LIGGEN EEN AANTAL PROBLEMEN, WAARMEE WE OOK EEN KIND WILLEN CONFRONTEREN, WAARVAN HET GOED IS DAT EEN KIND GELEGENHEID KRIJGT ZICH TE UITEN; OM OOK TE ONTDEKKEN HOE LEEFTIJDGENOTEN (EN DE VORIGE KEER HEBBEN WE AL GEZIEN, DAT DAT OOK IETS OUDERE OF IETS JONGERE KINDEREN KUNNEN ZIJN) EROVER DENKEN; EN TEGELIJKERTIJD HEBBEN ZE DE GELEGENHEID OM TE HOREN, HOE VOLWASSENEN MET DEZE PROBLEMEN BEZIG ZIJN.
- A: MENEER JANSSEN, DE THEMA'S VOOR HET GERICHTE KRINGGESPREK, WAAR KOMEN DIE VANDAAN?
- C: ZOWEL VAN DE KINDEREN, VAN DE GROEP, ALS VAN DE GROEPSLEIDER, DACHT IK...

A: ALS IK DAN NOG EVEN MAG VERGELIJKEN, ZIJN ER DAN NOG EEN PAAR KENMERKENDE VERSCHILLEN OP EEN RIJTJE TE ZETTEN?

B: HET ZAL ZO ZIJN, DAT, BIJ NABELUISTEREN, BIJ HET OPEN KRINGGESPREK HET VERSPRINGEN VAN ONDERWERP OPVALT, EN DAT BIJ HET GERICHTE KRINGGESPREK GETRACHT WORDT DAAR EEN LIJN IN TE BRENGEN. DE ONDERWIJZER HEEFT BIJ DAT VASTHOUDEN VAN DIE LIJN NATUURLIJK EEN BELANGRIJKER FUNCTIE DAN IN HET OPEN KRINGGESPREK!

A: MENEER JANSSEN, WAT GAAT ER AAN VOORBEREIDING AAN EEN GERICHT KRINGGESPREK VOORAF? BIJ U EN BIJ DE LEERLINGEN.

C: JA, DAT IS EEN HEEL VERHAAL IN DIT GEVAL! NA DE ZOMERVAKANTIE STARTTE MIJN GROEP MET HET THEMA "HET LEVEN IN DE WARME EN DROGE STREKEN VAN DE WERELD", AAN DE HAND VAN EEN SOORT STUDIEBEGELEIDING, WAARBIJ DOCUMENTATIE UIT HET INFORMATIECENTRUM VAN DE SCHOOL WERD GEBRUIKT. DE KINDEREN HEBBEN TOEN DIT THEMA BESTUDEERD EN GEËXPLOREERD. ALS AFSLUITING EN MISSCHIEN OOK ALS STIMULANS ALWEER, OM ONS NADER TE BEZINNEN, HEBBEN WE TOEN SAMEN ENIGE LITERATUURKRINGEN BESTEED AAN HET BEKENDE BOEK VAN AN RUTGERS VAN DER LOEFF-BASENAU, "GIDEONS REIZEN", HET FRAGMENT WAARIN GIDEONS ERVARINGEN IN DE SAHARA WORDEN BESCHREVEN. BIJ HET LEESSTUK HAD IK EEN AANTAL VRAGEN, GESPREKSVRAGEN GEMAAKT, DIE DE KINDEREN VOORAF, PER TAFELGROEP, IN EEN BLOKUR BESTUDEERDEN. DIE VRAGEN WORDEN MEESTAL VERDEELD IN GESPREKS- EN TEKSTVRAGEN; BIJ TEKSTVRAGEN VALT HET ACCENT OP TAALVERRIJNING, MAAR BIJ DIE GESPREKSVRAGEN WILLEN WE DAT DE KINDEREN ZICH EENS EXTRA BEZINNEN OP DE ACHTERGRONDEN VAN HETGEEN ZE GELEZEN HEBBEN. IK ZOU EEN PAAR GESPREKSVRAGEN KUNNEN VOORLEZEN. GAAT DAT?

A: JA, UITSTEKEND! PRIMA!

C: EÉN IS ER BIJVOORBEELD: "WAAROM, DENK JE, Zouden ER MEER VROUWEN DAN MANNEN GEZETEN HEBBEN?" "KEN JE VOORBEELDEN, DAT WE MEEHELPEN DIE ARMOEDE VAN DE MENSEN DAAR TE BESTRIJDEN?" "WAAROM HEBBEN GEZONDE MENSEN EEN TAAK T.O.V. GEBREK-KIGE MENSEN? GEEF HIER EENS VOORBEELDEN VAN?" WANT WE WILLEN PROBEREN MAATSCHAPPELIJK EN CULTUREEL BEWUSTZIJN AAN TE KWEKEN BIJ DE KINDEREN, EEN BETROKKENHEID BIJ HET MAATSCHAPPELIJK GEBEUREN IN ONS EIGEN LAND EN DAARBUITEN. DAAROM MOETEN DE PROBLEMEN, DIE DE OMRINGENDE WERELD AAN HET KIND STELT, VERHELDERD WORDEN. WE MOETEN ZE OOK EEN VERANTWOORDELIJKHEIDSGEVOEL T.O.V. DIE WERELD AANKWEKEN. EN DE KRING IS DAN DÉ PLAATS BIJ UITSTEK, WAARBIJ DIE GEMEENSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE IN DIE WERELD EEN PLAATS'KAN KRIJGEN!

A: NOU, DAN GAAN WE EENS IETS VAN DE PRAKTIJK VAN ZO'N KRINGGESPREK BELUISTEREN. U HEBT NOG EVEN TERUG GEVRAAGD AAN DE KINDEREN, WAAROVER HET VERHAAL GAAT (DAT IS DAN SPECIAAL VOOR DE LUISTERAARS THUIS), EN DAT KOMT DAN NU!

FRAGMENT: ONDERWIJZER: VANDAAG BEGINT EEN LEESSTUK EN LATEN WE VOOR DE GOEDE GANG VAN ZAKEN NOG EVEN SAMENVATTEN, WAAROVER HET WEER GAAT. WIE WIL BEGINNEN?

JONGEN: HET BOEK WAAR HET OVER GAAT IS...EH...HET LEESSTUK IS UIT HET BOEK "GIDEONS REIZEN" EN HET IS GESCHREVEN DOOR AN RUTGERS VAN DER LOEFF-BASENAU. GIDEON HEEFT EEN NOODLANDING GEMAAKT IN DE SAHARA EN HIJ IS NAAR EEN OASA GELOPEN. EN DAAR IS IE NU OP DE MARKT EN HIJ GAAT TEKENEN OP DE MARKT EN DAN ZIET IE EEN VROUW MET EEN HELEBOEL VUILE VOETEN EN HIJ DENKT: "NOU, GELUKKIG HEB IK DIE VOETEN NIET!" HIJ VERGELIJKT ZICH DUS MET DIE VROUW. EN TOEN ZEI DICK ANDERSON, DAT IS DE VADER VAN GIDEON, "JE MOET JE NIET VERGELIJKEN MET DIE VROUW. DIE VROUW KAN HET HEEL GOED HEBBEN, ALHOEWEL ZE ZULKE VUILE VOETEN HEEFT!" EN TOEN LIEPEN ZE EEN KEER NAAR EEN NOMADENVOLK...

ANDERE JONGEN: EN TOEN KWAMEN ZE DAAR AAN IN EEN DORP...

A: MENEER JANSSEN, BIJ DE NORMALE GANG VAN ZAKEN VRAAGT U NIET TERUG WAT ER GELEZEN IS. DAAR HEBT U EEN BEPAALDE REDEN VOOR?

C: NEE, TER GELEGENHEID VAN DEZE UITZENDING, OM DE LUISTERAARS EEN BEETJE DUDELIJK TE MAKEN, WAAR HET GESPREK OVER GING, HEB IK EVEN IN HET KORT LATEN SAMENVATTEN.

A: JA. WAAROM VRAAGT U NIET TERUG?

C: OMDAT HET VOOR IEDER KIND DUDELIJK IS, WAAROVER HET GAAT. HET IS NAMELIJK EEN VOORBEREID GEHEEL. ZE HEBBEN ALLEMAAL DE TEKST ÉÉN- OF TWEEMAAL GELEZEN. DUS IEDEREEN WEET WAAROVER HET GAAT!

A: BIJ HET VOLGENDE FRAGMENT BEGINT DUS EIGENLIJK NORMAAL UW LES?

C: JA!

FRAGMENT: ONDERWIJZER: NU KOMEN WE AAN DE VRAGEN, DIE JULLIE VOORBEREID HEBBEN EN VOORAL DE GESPREKSVRAGEN WOU IK MET JULLIE EENS DOORSPREKEN, DE GESPREKSVRAGEN OVER DE DRIE DELEN VAN ONS LEESSTUK. EN DAN BEGINNEN WE METEEN MAAR MET DE EERSTE VRAAG. JE HOEFT NIET IN JE BOEKJE TE KIJKEN, DAT IS NIET NODIG, DAT WEET JE NOG WEL... WAAROM, DENKEN JULLIE ZOU ER, TOEN GIDEON OP DIE MARKT LIEP, IN DIE OASE, NIET VEEL MEER DAN VROUWEN TE ZIEN GEWEEST ZIJN? TERWIJL DIE MANNEN ER TOCH OOK MOESTEN GEWEEST ZIJN, ZOU JE ZO ZEGGEN, HÈ? ER WAREN KINDEREN, VROUWEN EN EEN PAAR HEEL OUDE MANNEN. DE ANDERE MANNEN, DE GEZONDE, JONGE MANNEN, WAREN ER NIET. WIE ZAL IK DAAR DE EERSTE BEURT OVER GEVEN? EN DAN ZULLEN WE AFSPREKEN, DAT WE ELKAARS NAAM DUIDELIJK NOEMEN. NANSJE BEGINT.

NANSJE: DIE MANNEN WAREN DUS NAAR EEN ANDER LAND GEGAAN, OM DAAR GELD TE VERDIENEN. MAAR TOEN MOESTEN DIE MANNEN DUS DIE VROUWEN ACHTERLATEN EN DIE VROUWEN MOESTEN ALLEMAAL WAREN VERKOPEN, ZOALS POTTEN, PANNEN, OP DE MARKT. YOLANDA.

YOLANDA: EN ZE MOESTEN OOK NOG VOOR DE KINDEREN ZORGEN, DUS VOEDSEL HALEN. EN DAAROM MOESTEN ZE OP DE MARKT NOG GELD VERDIENEN OOK! IRMA.

IRMA: IK DACHT, DAT... EH... DIE MAN, EH... DIE MANNEN, PLANTEN GINGEN PLUKKEN VOOR DIE MENSEN, OF VOOR DIE VROUWEN, DAT ZE DAT KONDEN VERKOPEN.

ONDERWIJZER: IS DAT ZO?

JONGEN: JA, VOLGENS MIJ IS DAT ZO. DIE MANNEN WAREN WEG, DUS MOESTEN DIE VROUWEN ZELF ZORGEN VOOR HUN GELD; DIE MANNEN KONDEN DAT NIET VERDIENEN, WANT DIE WAREN ER NIET! IRMA.

IRMA: MAAR DIE WAREN NAAR ANDERE LANDEN GETROKKEN.

ONDERWIJZER: WAAROM?

IRMA: GERDA.

GERDA: OM DAAR MEER GELD TE VERDIENEN. WANT DAAR IS HELEMAAL GEEN WERK OF ZO. YOLANDA.

YOLANDA: ZE ZIJN NAAR EEN BEETJE RIJKE LANDEN GEGAAN, OM DAAR MEER GELD TE VERDIENEN VOOR DE FAMILIE. ERWIN.

ERWIN: EN DIE MANNEN DIE NAAR HET BUITENLAND GINGEN, EN DIE NOU OOK IN ONS LAND ZIJN, DIE HETEN GASTARBEIDERS. EN DIE GASTARBEIDERS KOMEN HIER WERKEN OMDAT ZE DUS GELD NODIG HEBBEN, EN DAAR KUNNEN ZE NIET ZOVÉÉL VERDIENEN. IRMA.

IRMA: ZE KOMEN MEESTAL UIT MAROKKO OF GRIEKENLAND OF TURKIJE... NANSJE.

NANSJE: SPANJE, JOEGOSLAVIË... MAAR, DIE BUITENLANDERS, SOMMIGE KINDEREN ZIJN BANG DAARVOOR. MAAR JE MOËT ER NIET BANG VOOR ZIJN; HET ZIJN OOK GEWONE MENSEN, NET ALS WIJ ZIJN! JENNY.

JENNY: DIE GASTARBEIDERS KRIJGEN MEESTAL DE VUILE BAANTJES, DIE DE BINNENLANDERS NIET MEER WILLEN DOEN. BIJVOORBEELD STRAATVEGEN... SOMMIGEN KRIJGEN WERK IN EEN FABRIEK, MAAR DIE HEBBEN NIET ZO GOED KUNNEN LEREN, WANT ER ZIJN HAAST GEEN SCHOLEN DAAR...

A: JA, DE PROBLEMATIEK VAN DE GASTARBEIDERS KOMT ZO DADELIJK IN DE DISCUSSIE NOG EVEN AAN DE ORDE. MEN GAAT TOCH NOG EVEN TERUG NAAR HET THUISLAND EN DAN ONTSTAAT ER IN DE GROEP EEN DISCUSSIE OVER DE KWESTIE VAN HET MISBRUIK VAN DE PLANTENGROEI IN HET LAND. DAT GAAN WE NU HOREN.

FRAGMENT: JONGEN: DIE OASES STERVEN OOK LANGZAMERHAND UIT, WANT DIE MENSEN MOETEN OOK ETEN KOKEN EN DAN HEBBEN ZE DAAR HOUT VOOR NODIG OM EEN VUUR TE MAKEN. EN DAN STAAN ER NOG MAAR EEN PAAR BOMEN IN DE BUURT EN DIE HAKKEN ZE GEWOON OM! OOK DE CACTUSSEN HAKKEN ZE WEG EN ZE SNIJDEN ZE OPEN VOOR DRINKEN TE HEBBEN. ZO STERFT EEN HELE OASE UIT, DIE WORDT UITGEROEID... FRITS.

FRITS: MAAR BIJ EEN OASE IS EEN WATERPUT. DUS HOEVEN ZE NIET DIE CACTUSSEN OPEN TE SNIJDEN! IRMA.

IRMA: FRITS DIE ZEI, DAT ZE DIE CACTUSSEN NIET OPEN HOEVEN TE SNIJDEN, MAAR ZOU JIJ ALLEEN VAN WATER KUNNEN LEVEN?

FRICTS: NEE, MAAR IK HEB OOK NIET GEZEGD, DAT ZE DAT NIÉT MOESTEN DOEN! ZE MÖGEN HET WEL DOEN...

IRMA: NEE! JIJ ZEI ZO VAN: NOU, WAAROM HAKKEN ZE DIE CACTUSSEN OPEN, ZE HEBBEN TOCH EEN WATERPUT? MAAR DAT IS DUS NIET ZO. VAN WATER ALLEEN KAN JIJ NIET LEVEN. FRANK.

FRANK: JA, MAAR, DIE KARAVAANS DIE DOOR DE WOESTIJN TREKKEN, EN DIE NOMADEN EN ZO, EN DIE BEDOEÏNEN, DIE HEBBEN OOK DRINKEN NODIG, EN AL DIE CACTUSSEN DIE DAAR STAAN OP EEN VRUCHTBAAR PLEKJE, DIE WORDEN DAAR WEGGEHAALD! DUS, DIE VRUCHTBARE PLEKKEN ZIJN BIJNA KAAL.

ONDERWIJZER: IN ONS LEESSTUK STAAT OOK: "DE LAATSTE RESTEN VAN LEVEN WERDEN ZO LANGZAAM UITGEROEID." DAN ZOU JE TOCH ZEGGEN: WAT ZIJN DAT EEN SÜKKELS VAN MENSEN DIE DAT DOEN! ZIJN DAT SUKKELS? WISTEN ZE DAT NIET, OF... JENNY.

JENNY: NOU, DIE MENSEN DACHTEN: WE HEBBEN TOCH OOK HOUT NODIG, WE MOETEN TOCH VUUR KUNNEN MAKEN; ANDERS KUNNEN WE GEEN ETEN KOKEN!

A: DIT STUKJE MAAKT OP MIJ TOCH EEN BEETJE DE INDRIJK, DAT MEN EIGENLIJK EEN BEETJE TEGEN ELKAAR IN PRAAT EN OP EEN VERLOSSEND WOORD WACHT. MENEER BOES, IS ZO'N VERLOSSEND WOORD OOK NIET EENS NODIG?

B: DAT IS WAARSCHIJNLIJK AFHANKELIJK VAN DE SITUATIE. U HEBT AL EEN PAAR VOORBEELDEN GEHOORD, DAT DE GROEPSLEIDER IN DIT GEVAL INTERRUMPEERDE OF MEEDDEED AAN HET GESPREK, MET TOCH WEL DE BEDOELING VAN: HET MOET NU BESLIST DIÉ KANT OP! OMDAT DE LEIDER EIGENLIJK TOCH WEL VAN TEVOREN EEN IDEE HEEFT, WELKE INHOUD HET GESPREK ZAL HEBBEN. NIET TOT IN DE DETAILS, MAAR HET ZAL DIÉ GEBIEDEN ONGEVEER MOETEN BESTRIJKEN. EN HET KAN DE KINDEREN NATUURLIJK OOK WEL VOORKOMEN, DAT ZE PRATEN OM HET PRATEN EN DAT IS ÉÉN VAN DIE PUNTEN DIE HIJ VOORTDUREND ZAL MOETEN OBSERVEREN. EN HEEFT HIJ IN DE GATEN, DAT HET ECHT GEZWAM GAAT WORDEN, GEKLETS IN DE RUIMTE, DAN ZAL HIJ CORRIGEREND OPTREDEN. MAAR HIJ ZAL DAT WAARSCHIJNLIJK OOK ZO NATUURLIJK MOGELIJK DOEN, OPDAT EEN KIND ZICH NIET ZO PERSOONLIJK VOELT AANGESPROKEN VAN: NOU, WAT JIJ ZEGT IS ONZIN. WANT DÀT MOETEN WE IN IEDER GEVAL VOORKOMEN!

A: NOU KRIJGEN WE NATUURLIJK HET PROBLEEM VAN DE ZWIJGENDE KINDEREN. ER ZIJN KINDEREN DIE MISSCHIEN GEEN MOND OPEN DOEN TIJDENS HET GESPREK. HEEFT HET GESPREK DAN VOOR DIÉ KINDEREN ZIN, MENEER BOES?

B: ALS WE ZEGGEN: WE ZIJN HIER MET TÀÀL BEZIG, DAN ZIJN ER IN IEDER GEVAL TWEE PARTIJEN, DE SPREKERS EN DE HOORDERS. EN WE Zouden OBJECTIEF KUNNEN NAGAAN, MET OVERHOOREN EN EVALUEREN, WAT ALLEMAAL GEHOORD IS. EN WE Zouden KUNNEN GAAN UITREKENEN, HOEVEEL EEN KIND HEEFT DEELGENOMEN AAN HET GESPREK. DE OBSERVATIE, DE BLIK SPEELT NATUURLIJK OOK EEN GROTE ROL, WAT DE ONDERWIJZER ZIÉT. U HOORT, IK VERWAR MISSCHIEN STEEDS ONDERWIJZER EN GROEPSLEIDER, MAAR 'ONDERWIJZER', DAT IS DE TERM DIE HET DUIDELIJKST IS VOOR IEDEREEN, MAAR DE TERM GROEPSLEIDER DUIDT BETER AAN WAT WE WILLEN. DIE ZIET WAT ER IN DE GROEP GEBEURT EN DIE KAN OP EEN GEGEVEN MOMENT WAARSCHIJNLIJK HET BÉST BEPALEN, OF EEN BEPAALD KIND NIÉT MEEDOET. EN DAT BLIJKT NIET IN DE EERSTE PLAATS UIT DE FREQUENTIE VAN HET SPREKEN. INDERDAAD BLIJVEN ER DAN TOCH IN DE GROEP EEN AANTAL KINDEREN, DIE WAT WEINIG MEEDOEN. EN HET KAN ZELFS VOORKOMEN, DAT EEN KIND EEN JAAR LANG NIET TOT SPREKEN KOMT! OVERIGENS, ER ZIJN NATUURLIJK WEL ÀNDERE MANIEREN OM EEN KIND TOT SPREKEN TE BRENGEN: DOOR HEM IETS TE LATEN UITZOEKEN, EEN OPDRACHT TE GEVEN. DIE KAN UIT ZO'N GESPREK NAAR VOREN KOMEN; EN DAT KIND HEEFT DAN IETS OP PAPIER STAAN EN KOMT DAN NATUURLIJK VEEL MAKKELIJKER TOT SPREKEN. EN EENMAAL DE ONTDEKKING GEDAAN HEBBEN, DAT "ALS IK IETS ZEG, LUISTAREN DE ANDEREN", DAT KAN VOOR DAT KIND EEN ZET ZIJN IN DE GOEDE RICHTING, WAARDOOR IE WEL TOT SPREKEN KOMT. SCHITTERENDE VOLZINNEN ZULLEN VOORLOPIG WEL UITBLIJVEN, MAAR DAT IS OOK VOORLOPIG NIET HET BELANGRIJKSTE DOEL VAN HET KRINGGESPREK.

A: NEE, HET IS MISSCHIEN GOED OM DAT OOK NOG EVEN TE ONDERSTREPEN: DAT IS NIÉT HET DOEL VAN HET KRINGGESPREK, DE TAALONTWIKKELING?

B: HET GAAT OM ELKAAR ONTMOETEN EN RESPECT VOOR ELKAAR KRIJGEN, MAAR HET IS DUIDELIJK, DAT DE TAAL DAARIN EEN BIJZONDER BELANGRIJKE ROL SPEELT!

A: MENEER JANSSEN, HEBT U NOU HET IDEE DAT DE KINDEREN EVENVEEL WAARDE HECHTEN AAN WAT ZE TEGEN ELKAAR ZEGGEN DAN DE WAARDE DIE ZE HECHTEN AAN WAT U REGEN DE KINDEREN ZEGT?

B: MISSCHIEN MAG IK DAAR IETS OVER ZEGGEN, OMDAT IK ZO WEL WAT UITPROBEER, HIER EN DAAR? IN SCHOLEN WAAR MEN HET KRINGGESPREK NOG NIET ZO LANG BEOEFENT, DAAR BLIJKT WÉL, DAT DE AANDACHT VOOR ELKAAR AANVANKELIJK WEL GERING IS EN ZODRA DIE ONDERWIJZER WEER WAT GAAT ZEGGEN, GAAN ZE ALLEMAAL WEER WAT RECHT ZITTEN, WANT "NU KOMT HET!" EN IN DIE SITUATIE MOET DIE ONDERWIJZER DAT OOK WEER OBSERVEREN EN ZELF WAT MINDER ZEGGEN, OOK DIE KINDEREN WAT MINDER AANKIJKEN (WANT JE WORDT DAN VANZELF HET CENTRUM VAN HET GESPREK). EN ALS DAT EEN TIJD WORDT VOLGEHOUDEN IS DE KANS GROOT, DAT ER OOK AANDACHT GAAT KOMEN VOOR ELKAAR.

A: GOED. IK WOU NU GRAAG UW AANDACHT VRAGEN VOOR EEN ZEER LEVENDIG STUKJE DISCUSSIE OVER DE GASTARBEIDER.

FRAGMENT: MEISJE: 'T IS EIGENLIJK GEMEÉN, WANT DIE MENSEN, DIE MAROKKANEN OF SPANJAARDEN, DIE KRIJGEN ALTIJD DE LAAGSTE BANEN EN DE VIESTE HUIZEN. DAT HOËRT EIGENLIJK NIET! HET ZIJN TOCH OOK NET ZO GOED MENSEN? WILLEM.

WILLEM: VIESTE HUIZEN? DAN BEN IK HET EIGENLIJK NIET MET JE EENS! JE ZIET ZE WEL ZO RONDZWERVEN BIJ DIE HUIZEN EN DAN VRAGEN ZE: "HEEFT U EEN BED OVER?" NOU, SOMS GAAN ZE WEL EENS BIJ HEEL MOOIE HUIZEN AANVRAGEN, HOOR! BIJ ONS IN DE STRAAT, DAAR ZIJN HELEMAAL GEEN VIEZE HUIZEN, DAAR ZIJN OOK MAROKKANEN EN ZO. JENNY.

JENNY: JA, MAAR DE MEESTE MENSEN WIJZEN DIE DAN AF! EN DAN KRIJGEN ZE TOCH NOG ALTIJD DE SLECHTSTE HUIZEN.

A: WAARTOE KAN EEN KRINGGESPREK LEIDEN, MENEER BOES?

B: HET KAN ZIJN DAT BLIJKT IN HET GESPREK, DAT ER TOCH NOG ONVOLDOENDE INFORMATIE BESCHIKBAAR IS OM ZINVOL TE PRATEN. IN DAT GEVAL, OM JUIST WEER DAT GEKLETS IN DE RUIMTE TE VOORKOMEN, KUNNEN OPDRACHTEN GEFORMULEERD WORDEN, WAARBIJ DE HELE GROEP, OF DE HELE KLAS VERDEELD IN GROEPEN, AAN HET WERK GAAT OM EEN BEPAALD ASPECT NOG EENS NADER UIT TE WERKEN. DAARBIJ KAN GEBRUIK GEMAAKT WORDEN VAN INFORMATIE, AANWEZIG IN DE SCHOOL OF BUITEN DE SCHOOL. DAT KUNNEN DUS BOEKWERKEN ZIJN, DAT KUNNEN FILMSTROKEN ZIJN, BANDEN, ER KUNNEN DESKUNDIGEN IN DE GROEP GENODIGD WORDEN, DIE EEN VERHAAL KUNNEN HOUDEN OMDAT ZE VANUIT HUN WERK DAAR BETER KUNNEN OVER OORDELEN EN BEPAALDE ZAKEN AAN DE ORDE KUNNEN STELLEN, ER KAN EEN EXCURSIE GEMAAKT WORDEN MET DE SCHOOL ALS GEHEEL, HET KAN EEN AANLEIDING ZIJN VOOR EEN GERICHTE SCHOOLREIS, HET KAN OOK ZIJN DAT DE ONDERWIJZER ZEGT: "BINNENKORT IS ER EEN STUK INFORMATIE OP DE TELEVISIE (IN HET AVONDPROGRAMMA MISSCHIEN OOK); GA DAAR EENS NAAR KIJKEN EN LATEN WE DAN, NADAT WE VOOR DE TWEEDE KEER INFORMATIE HEBBEN ONTVANGEN, ER WEER EENS OP TERUGKOMEN!"

o°o

LITERATUUR: TH.L.M. BOUWMAN: 'KRINGGESPREK' (IN: ONDERWIJS EN OPVOEDING, 1970, OKT., GRONINGEN)

"HET KRINGGESPREK KAN KINDEREN NIET ALLEEN HELPEN OM GEDACHTEN AAN ANDEREN BEKEND TE MAKEN, MAAR OOK DE EIGEN SUBJECTIEVE INTENTIES LOGISCH UITEEN TE ZETTEN EN ZE ZELF TE BEGRIJPEN, OMDAT ZE ZE NU OOK IN WOORDEN KUNNEN UITSPREKEN EN DOOR ANDEREN KUNNEN LATEN VERFIJNEN, OMLIJNEN EN SCHERPER VAN ELKAAR ONDERSCHIEDEN."

TITEL VAN DE VOLGENDE AFLEVERING: "GROEPSWERK IN DE KLAS".